

STERNIK MOTOROWODNY

Uprawnienia

Osoba posiadająca patent sternika motorowodnego jest uprawniona do prowadzenia jachtów motorowych:

- 1) po wodach śródlądowych;
 - 2) o długości kadłuba do 12 m po morskich wodach wewnętrznych oraz pozostałych wodach morskich w strefie do 2 Mm od brzegu, w porze dziennej.
- Osoby w wieku poniżej 16. roku życia mogą realizować swoje uprawnienia na jachtach motorowych o mocy silnika do 60 kW

Wzór patentu

Osoba posiadająca uprawnienia sternika motorowodnego legitymuje się patentem o następującym wzorze:
a w e r s

RZECZPOSPOLITA POLSKA
REPUBLIC OF POLAND

PATENT NR
STERNIKA MOTOROWODNEGO
CERTIFICATE OF COMPETENCY OF MOTORBOAT HELMSMAN

NAZWISKO/SURNAME
IMIONA/GIVEN NAMES
DATA I MIEJSCE URODZENIA/DATE AND PLACE OF BIRTH
PODPIS/SIGNATURE

ZDJĘCIE HOLOGRAM

r e w e r s

POLSKI ZWIĄZEK MOTOROWODNY I NARCIARSTWA WODNEGO ZAŚWIADCZA, ŻE POSIADACZ NINIEJSZEGO PATENTU JEST UPRAWNIONY DO:

- 1) PROWADZENIA JACHTÓW MOTOROWYCH PO WODACH ŚRÓDLĄDOWYCH;
- 2) PROWADZENIA JACHTÓW MOTOROWYCH O DŁUGOŚCI KADŁUBA DO 12 M PO MORSKICH WODACH WEWNĘTRZNYCH ORAZ POZOSTAŁYCH WODACH MORSKICH W STREFIE DO 2 MIL MORSKICH OD BRZEGU, W PORZE DZIENNEJ.

THE POLISH MOTORBOAT AND WATER SKI ASSOCIATION HEREBY CERTIFIES THAT THE HOLDER OF THIS CERTIFICATE IS AUTHORIZED TO:

- 1) OPERATE MOTOR BOATS IN ALL INLAND WATERS;
- 2) OPERATE MOTOR BOATS OF HULL LENGTH UP TO 12 METERS IN INTERNAL SEA WATERS AND OTHER SEA WATERS LIMITED TO 2 NAUTICAL MILES FROM LAND DURING DAYTIME.

OSOBY W WIEKU PONIŻEJ 16 LAT MOGĄ REALIZOWAĆ SWOJE UPRAWNIENIA NA JACHTACH MOTOROWYCH O MOCY SILNIKA DO 60 KW.
PERSONS UNDER THE AGE OF 16 ARE ELIGIBLE TO USE THEIR ENTITLEMENTS ON MOTOR BOATS WITH ENGINE POWER OF UP TO 60 KW.

DATA NABYCIA UPRAWNIEŃ/DATE OF QUALIFICATION
MIEJSCE I DATA WYDANIA/PLACE AND DATE OF ISSUE
PODPIS I PIECZĘĆ/SIGNATURE AND STAMP

PATENT WYDANO NA PODSTAWIE ART. 37 A UST. 7 USTAWY Z DNIA 21 GRUDNIA 2000 R. O ŻEGLUDZIE ŚRÓDLĄDOWEJ.
(DZ. U. Z 2006 R., NR 123, POZ. 857, Z PÓŹN. ZM.).
THIS CERTIFICATE HAS BEEN ISSUED BY VIRTUE OF ARTICLE 37 A (7) OF THE INLAND NAVIGATION LAW OF 21 DECEMBER 2000.
(JOURNAL OF LAWS OF 2006, NO. 123, ITEM 857, AS AMENDED).

Patent wydawany jest na podstawie Rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej. Organem odpowiedzialnym za wydanie dokumentu potwierdzającego uprawnienia jest Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego

Wymagania wstępne na kurs

- ukończone 14 lat (w dniu egzaminu)

* osoby niepełnoletnie muszą posiadać zgodę rodzica/opiekuna prawnego

Zakres szkolenia i rozkład godzin

Lp.	Temat	Godz. teoret.	Godz. prakt.
1	Wiadomości ogólne	1	
2	Przepisy, ochrona środowiska, etykieta i etyka wodniacka	1	
3	Budowa jachtów	1	
4	Silniki i urządzenia napędowe	1	
5	Locja śródlądowa	1	
6	Meteorologia	1	
7	Ratownictwo	1	
8	Prace bosmańskie		0,5
9	Manewrowanie jachtem motorowym		4
	Razem godzin	6	4,5

W programie podana jest minimalna liczba godzin dydaktycznych (45 minut) do realizacji podczas szkolenia. W godzinach zajęć uwzględnia się konsultacje indywidualne, pracę własną i czas spędzony na platformie szkoleniowej. Maksymalnie połowa czasu szkolenia może odbywać się w formie pracy własnej. W zależności od potrzeb liczbę tę można zwiększyć.

Szkolenie praktyczne powinno być prowadzone na jachcie motorowym umożliwiającym pływanie w ślizgu (stanie bezwypornościowym), silnik z możliwością trymu

Program szkolenia

Osoba odbywająca szkolenie na stopień sternika motorowodnego powinna opanować wiedzę i umiejętności praktyczne w następującym zakresie.

1. Wiadomości ogólne.
2. Przepisy
3. Budowa jachtów.
4. Silniki i urządzenia napędowe.
5. Prace bosmańskie.
6. Locja śródlądowa.
7. Meteorologia.
8. Ratownictwo.
9. Ochrona środowiska, etykieta i etyka wodniacka.

10. Manewrowanie jachtem motorowym.

Program szczegółowy

1. Wiadomości ogólne:

- a) Podstawowe informacje o organizacji sportu motorowodnego
- b) Obowiązujące patenty i licencje motorowodne.
- c) Polskie i europejskie instytucje związane z wodą – Policja, WOPR/MOPR, Urząd Żeglugi Śródlądowej, PSP

2. Przepisy:

- a) Podstawa prawne dotyczące uprawiania sportów motorowodnych i narciarstwa wodnego
- b) Obowiązki kierownika statku i załogi
- c) Przepisy ruchu jednostek pływających na wodach śródlądowych
- d) Przepisu ruchu jednostek pływających po wodach morskich w zakresie uprawnień sternika motorowodnego
- e) Zachowanie się podczas wyprzedzania i wymijania statków żeglugi śródlądowej, oraz holowanych i pchanych zestawów sprzężonych.
- f) Sygnalizacja wzrokowa i dźwiękowa statków – wizualne i akustyczne przekazywanie informacji o statkach i jednostkach uprawiających żeglugę przy użyciu: świateł, znaków i sygnałów dźwiękowych – zasady i sposób ich nadawania.
- g) Znaki żeglugowe na śródlądowych drogach wodnych.
- h) Podstawowe problemy ochrony środowiska, zasady motorowodniaka związane z ochroną przyrody wodnej i lądowej.
- i) Etyka, etykieta i Dobra Praktyka Wodniacka – zasady obowiązujące w portach i na jeziorze.

3. Budowa jachtów motorowych:

- a) Podział jachtów motorowych i ich budowa.
- b) Pontony, ryby, jachty z silnikami przyczepnymi, zaburtowymi i wbudowanymi, jachty ślizgowe i wypornościowe, skutery wodne, kształty dna, podstawowe materiały konstrukcyjne,
- c) Osprzęt jachtowy - nazewnictwo części kadłuba, szkieletu, okuć i osprzętu. Zastosowanie i konserwacja
- d) Podstawowe informacje o zdolnościach nautycznych jachtów
- e) Konserwacja i drobne naprawy jachtu motorowego.
- f) Wyposażenie techniczno – eksploatacyjne jachtów motorowych.
 - urządzenia i sprzęt ratunkowy,
 - urządzenia i środki sygnalizacyjne,
 - sprzęt pokładowy,
 - sprzęt awaryjny,
 - sprzęt przeciwpożarowy.
 - wyposażenie bosmańskie
 - urządzenia nawigacyjne,
- g) Kategorie projektowe jachtów

4. Silniki i urządzenia napędowe.

- a) Bezpieczeństwo podczas eksploatacji silnika i akumulatorów.
- b) Rodzaje silników spalinowych. Zasady działania silników dwu i czterosuwowych.
- c) Podstawowe elementy składowe silnika, osprzęt silnika, główne parametry silników.
- d) Zasady eksploatacji silników jachtowych

- e) Podstawowa obsługa i konserwacja silników spalinowych: układu, chłodzenia, instalacji elektrycznej
- f) Problemy i awarie silników jachtowych

5. Prace bosmańskie:

- a) podstawowe węzły stosowane w sporcie motorowodnym. Umiejętność łączenia lin, łączenia lin z osprzętem, buchtowania i klarowania

6. Locja śródlądowa:

- a) Szlaki żeglowne
- b) Żegluga na jeziorach i kanałach żeglownych.
- c) Zagrożenia i przeszkody żeglugowe.
- d) Podstawowe budowle hydrotechniczne
- g) Pomoce nawigacyjne – mapy, locje, aplikacje

7. Meteorologia:

- a) Określanie siły wiatru i stanu akwenu
- b) Typowe zjawiska sygnalizujące złą pogodę (cumulonimbus).
- c) Wykorzystanie prognoz pogody do przewidywania zmian pogody

8. Ratownictwo:

- a) Służby ratunkowe
- b) Sytuacje zagrożenia na jachcie
- c) Wyposażenie ratownicze i asekuracyjne
- d) Postępowanie po wywrocie jachtu
- e) Pływanie w trudnych warunkach pogodowych
- f) Sygnały wzywania pomocy.
- g) Apteczka jachtowa
- h) Procedura postępowania po wypadnięciu za burtę
- i) Podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy
- j) Holowanie awaryjne

10. Manewrowanie jachtem motorowym:

- a) Manewrowanie na silniku:
 - odchodzenie i dochodzenie do pomostu,
 - pływanie kursem prostym i cyrkulacja,
 - stawanie przy boji i na kotwicy,
 - podejście do przedmiotu pływającego na wodzie (manewr "człowiek za burtą").
- b) Cumowanie jachtu i klarowanie na postój.
- c) Praca w charakterze członka załogi.
- d) Mijanie i wyprzedzanie dużych jednostek

Ramowy harmonogram szkolenia

Część teoretyczna:

- e-learning, praca własna z materiałami szkoleniowymi – 5h LUB

- wykłady: przepisy i ochrona środowiska, budowa jachtów, silniki i urządzenia napędowe, locja śródlądowa, Meteorologia, Ratownictwo - dzień szkoleniowy 08:00 – 20:00 (z przerwą obiadową)

Sprawdzian wiedzy teoretycznej - 30 min

Ramowy harmonogram szkolenia

07:55 spotkanie organizacyjne przedstawienie kadry, ramowy plan szkolenia, weryfikacja dokumentów,

0800-1230 zajęcia teoretyczne budowa jachtów motorowych i silników, meteorologia, ratownictwo

1230-1300 wewnętrzny test teoretyczny

1300-1330 zajęcia praktyczne (0,5h): prace bosmańskie (węzły), obsługa jachtu motorowego

1330-1730 zajęcia praktyczne na wodzie (4h): trzymanie kursu, wyjście w ślizg, hamowanie, podejście do człowieka, manewry portowe (podejście i odejście od kei)

1730-1800 zajęcia praktyczne na wodzie zaliczenie manewrów praktycznych „egzamin wewnętrzny”

1800 – zakończenie zajęć

konsultacje indywidualne - 60 min

Egzamin na stopień sternika motorowodnego – część teoretyczna - 90 minut, część praktyczna - 90 minut

Formy i metody szkolenia

Część teoretyczna – w formie hybrydowej – nauka własna z materiałów szkoleniowych lub z wykorzystaniem platformy szkoleniowej (e-learning) i zajęcia teoretyczne w formie wykładów i seminariów. Przewiduje się również konsultacje indywidualne zgodnie z zapotrzebowaniem uczestników kursu. Zajęcia praktyczne prowadzone są w grupach zapewniających realizację programu szkolenia.

Oczekiwane efekty kształcenia

- zna i rozumie przepisy obowiązujące na śródlądowych drogach wodnych,
- potrafi zastosować w praktyce prawo drogi
- wie kiedy i jakie sygnały wzrokowe i dźwiękowe wydaje się na śródlądziu
- zna obowiązujące w Polsce patenty i licencje motorowodne
- zna sposoby wzywania pomocy, potrafi wezwać pomoc różnymi sposobami
- potrafi wskazać instytucje zajmujące się obszarami wodnymi
- zna i potrafi wypełniać obowiązki kierownika statku
- potrafi prawidłowo korzystać ze środków ratunkowych i asekuracyjnych na jachcie
- potrafi zawiązać podstawowe węzły żeglarskie i prawidłowo je zastosować
- potrafi zaplanować trasę rejsu łodzią motorową
- rozumie istotę przestrzegania zasad bezpieczeństwa
- potrafi przeszkolić załogę z zakresu bezpieczeństwa na łodzi motorowej
- rozumie istotę prawidłowej eksploatacji instalacji jachtowych pod kątem bezpieczeństwa oraz ekologii

- zna zasady udzielania pierwszej pomocy
- wie jakie są rodzaje silników, potrafi je scharakteryzować
- wymienia podstawowe aspekty wpływające na nieprawidłową pracę silników jachtowych
- umiejętnie obsługuje instalacje jachtowe
- potrafi znaleźć i prawidłowo odczytać prognozy pogody
- zna procedurę postępowania przy wypadnięciu osoby za burtę
- potrafi wykonać manewr podejścia do człowieka za burtą
- potrafi prawidłowo wykonać manewry na silniku
- odpowiednio przygotowuje jacht do wypłynięcia z portu oraz do postoju po żegludze
- rozumie jak prawidłowo ustawić trym silnika
- umiejętnie wykonuje obowiązki załoganta w czasie żeglugi
- potrafi przygotować jacht i załogę do pływania w trudnych warunkach oraz awaryjnego spływania do portu.
- potrafi zarządzać załogą w czasie rejsu

Sposoby osiągania efektów kształcenia

Ocena efektów obejmuje wszystkie kategorie efektów uczenia się: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Osiągnięcie efektów oceniane jest na podstawie zaliczenia z każdego z działów zawartych w programie szkolenia

Literatura, środki i materiały dydaktyczne

Skrypt szkoleniowy – BTA Gertis

Ostrowski A. Sternik motorowodny

Haber F. Vademecum sternika i starszego sternika motorowodnego.

Mortimer R., Mosenthal B. Motorowodne ABC

P. Glatzel Żeglarstwo motorowodne dla zaawansowanych. Podręcznik RYA

T. Adelt Śródlądowy jachting motorowy

P. Lewandowski Sternik motorowodny

Z. Barański Vademecum dla żeglarzy

K. Colwell Bezpieczeństwo na jachtach żaglowych i motorowych. Podręcznik RYA

Akty prawne:

- Ustawa o sporcie z 25.06.2010. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1133).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 6. 05. 1997r.w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne.
- Rozporządzenie Ministra Sportu. w sprawie uprawiania żeglarstwa.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 28. 04. 2003r.w sprawie przepisów żeglugowych na śródlądowych drogach wodnych (Dz.U.nr.212,poz.2072.) zgodne z Międzynarodowym Kodem Żeglugi Śródlądowej CEVNI które mogą ulegać w czasie zmianom i modyfikacjom.
- Ustawa z dnia 24 grudnia 2001r.o żegludze śródlądowej (Dz.. U. z 24.01.2001r.nr 5, poz.43)
- Ustawa z dnia 12 kwietnia 2018 r. o rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m

- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie rejestracji jachtów i innych jednostek pływających o długości do 24 m
- Ustawa "Kodeks Morski" (z dnia 18.09.2001r. Dz. U. nr 138, poz. 1545).
- Rozporządzenie Ministra Sportu (-z dnia 29.05.2006 r. Dz. U. nr 99 poz. 690) w sprawie trybu rejestracji statków używanych na wodach śródlądowych do uprawiania sportu lub rekreacji.
- Ustawa o bezpieczeństwie morskim (z dnia 09.11.2000r. Dz. U. nr 109, poz. 1156).
- MPZZM – Międzynarodowe Przepisy o Zapobieganiu Zderzeniom na Morzu z 1972 r. Ze zmianami, które weszły w życie 01.06.1983r.

Środki dydaktyczne: tablica, liny, plansze lub prezentacja do wykładów, silnik modelowy do wykładu

Jacht motorowy z silnikiem umożliwiającym swobodne wejście w ślizg oraz z możliwością ustawienia trymu silnika. Jednostka szkoleniowa powinna odpowiadać standardom współczesnego żeglarstwa motorowodnego i posiadać odpowiednie wyposażenie ratunkowe i techniczne.

Zakres wymagań egzaminacyjnych (z załącznika do Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej)

1. Wiedza teoretyczna:

- a. podstawy budowy jachtów motorowych;
- b. silniki i układy napędowe, w tym:
 - b) budowa silników,
 - c) obsługa i konserwacja silników,
 - d) zasady rozruchu i zatrzymania pracy silników,
- e. podstawowe wiadomości o pędnikach jachtów motorowych;
 - a. manewrowanie jachtem motorowym;
 - b. zasady prowadzenia skuterów wodnych;

5) podstawy locji, w tym w szczególności:

- a) znaki żeglugowe i oznakowanie dróg wodnych,
- b) mapy i przewodniki,
- c) drogi wodne i budowle hydrotechniczne;

6) wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego, w tym:

- a) podstawowe informacje o morskich służbach ratowniczych,
- b) wyposażenie jachtu w środki bezpieczeństwa i posługiwanie się nimi,
- c) działania w przypadku wywrotki jachtu, awarii lub wypadku,
- d) postępowanie w sytuacji „człowiek za burtą”,
- e) udzielanie pierwszej pomocy,
- f) hipotermia oraz pierwsza pomoc w przypadku hipotermii;

7) wiadomości z zakresu meteorologii, w tym:

- a) skala prędkości wiatru,
- b) zjawiska meteorologiczne i ich oznaki,
- c) komunikaty meteorologiczne;

8) pomoce nawigacyjne;

9) ochrona wód przed zanieczyszczaniem;

10) podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych.

2. Umiejętności praktyczne:

1) manewrowanie jachtem motorowym w zakresie:

- a) prowadzenia jachtu motorowego przy spotkaniu z innym jachtem oraz jego wyprzedzaniem,
- b) wykonania manewrów: odejście od nadbrzeża, dojście do nadbrzeża, pływanie kursem prostym i cyrkulacja, alarm „człowiek za burtą”,
- c) kotwiczenia i cumowania w różnych warunkach;

2) kierowanie załogą, wydawanie komend i egzekwowanie ich wykonania we właściwym momencie;

3) praca w charakterze członka załogi;

4) podstawowe prace bosmańskie.

Kryteria zaliczenia kursu

Aby kurs został pozytywnie zaliczony wymagana jest obecność na wszystkich zajęciach prowadzonych w ramach szkolenia. Dopuszcza się możliwość zdalnego udziału w zajęciach teoretycznych. Podstawą zaliczenia części teoretycznej szkolenia jest pozytywne zaliczenie testu sprawdzającego na platformie szkoleniowej lub w formie pisemnej w czasie zajęć.

Warunkiem uzyskania uprawnień jest zdanie egzaminu państwowego na patent sternika motorowodnego przed zewnętrzną komisją egzaminacyjną. Egzamin ten składa się z części teoretycznej i praktycznej. Część teoretyczna to test jednokrotnego wyboru składający się z 75 pytań (warunkiem zaliczenia jest udzielenie 65 poprawnych odpowiedzi), czas części teoretycznej to 90 minut. Część praktyczna to poprawne wykonanie manewrów egzaminacyjnych zadanych przez egzaminatora (określone w wymaganiach egzaminacyjnych).